

erdelyi
élet

1935 IX. 21. — XXIV. évf. 27. sz. — 20 Lei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FŐSZERKESZTŐ:

XXIV. ÉVF. 27. SZ.
1935 SZEPTEMBER 21.

GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: Bucureşti, Cluj, Timişoara, Oradea, Braşov, Satu-Mare, T.-Mureş

Az Abesszin-probléma nem ér meg egy újabb világháborút!

(Arad.) Az abesszin-kérdésben egy dolog bizonyos: Olaszország tovább fog haladni a megkezdett uton. Nem fog lemondani igényeiről és nem is fogja azokat lényegesen enyhíteni. Róma szívesebben akar ná vérontás nélkül célját elérni, de már véglegesen el van döntve, hogy a fegyvereké lesz a szó, mert Olaszország nem hisz többé abban, hogy tárgyalásokkal elérhesse azt, amire törekszik.

Olaszország nem most jelentette be igényeit. A római politika már évtizedek óta arra törekszik, hogy a termékeny és természeti kincsekben gazdag Abessziniát a maga gyorsan szaporodó népessége számára felnyissa.

Az olaszok azt mondják, hogy ők vannak hivatva Afrikában gyarmatosító munkát kifejtteni.

Arra hivatkoznak, hogy ellentétben a kizsákmányoló kapitalisztikus módszerekkel, amilyeneket Anglia alkalmaz, ők igazán gyarmatosítanak, ami azt jelenti, hogy nagyobb embertömegeket tudnak letelepíteni az uralmuk vagy befolyásuk alatt álló területen. Olaszország szomszédja Afrikának és a délolasz paraszt bánni tud az afrikai földdel, mert otthon hasonló a földje és az éghajlati viszonyok is hasonlóak.

El kell ismerni, hogy Olaszország mindent elkövetett, hogy tárgyalások révén és szerződésekkel vesse meg a lábát Abessziniában. 1889-ben a római kormánynak sikerült az akkori Negustól olyan szerződést kapnia, amely az olasz célok elérését biztosítani látszott. Ez protektorátusi szerződésféle volt. De amikor a szerződést gyakorlati téren érvényesíteni akarták, kínos meglepetések következtek be. A Negus egészen másként értelmezte a szerződést, mint az olaszok. A szerződésben az állt többek között, hogy Abessziniát a külvilággal szemben az olasz kormány és az olasz diplomácia fogja képviselni. Mikor aztán az olaszok élni is akartak ezzel a joggal, a Negus megálljt parancsolt és amhara nyelven megszögeztett szerződés-példányt vett elő, amelyben az állt, hogy Olaszország képviselheti Abessziniát. Az olaszok a francia szöveghez ragaszkodtak, amelyben tisztán ez állt: fogja képviselni.

A nyelvi vitából háboru lett.

Az aduai véres ütközet után az olaszok kénytelenek voltak igényeikről lemondani. Ezután arra törekedtek, hogy a másik két, Afrikában érdekelt nagyhatalommal kötött megegyezés révén jussanak közelebb céljukhoz. Az 1906-ban kötött szerződés, amely Abessziniát érdekszférákra osztotta fel, az olaszok számára meddő maradt. Csupán Anglia huzott gyakorlati hasznot érdekeiből. Ujabb megegyezéseket kötöttek Abessziniával; 1928-ban formális barátsági szerződést kötöttek az olaszok, de ez is csak elmélet maradt.

*

A konfliktusoknak ezek a rövidreszabott előzményei, amelyeket ismerni kell, hogy megérthessük, miért áll most Olaszország oly képményen a sarkára. Róma ezt mondja:

az Abessziniával kötött szerződések haszontalanok és értéktelenek.

Abessziniával szemben realisabb dolgokat kell elővenni. Ez volt az álláspont az Angliával folytatott tanácskozások során és e probléma körül, vagyis egy Abessziniával kötendő megegyezés garanciái körül folyt a párisi vita is, amiről a nyilvánosság semmit sem tudott. Mi is történt a titkos párisi tanácskozáson. Eden angol főpecsétőr új javaslatokkal állt elő, amelyek sokkal engedékenyebbek voltak, mint azok, amelyeket Rómában személyesen tett Mussolininek. Párisban az olasz megbízott kijelentette, hogy Olaszország szívesen tárgyal és hogy az új javaslatok újabb tárgyalások kiinduló pontja, de fel kell tennie a kérdést, vajjon Anglia garanciát vállal-e, hogy a Negus be is tartja az új szerződést.

Az angol válasz egy száraz nem! volt.

Ezen az egy szón szenvedtek hajtörést a párisi tanácskozások és a garanciavállalás problémájának megoldhatatlansága már eleve kizárja, hogy a diplomáciai tárgyalások eredménnyel járjanak. Olaszország Genfben is hajthatatlanul fentartotta álláspontját. Olaszország számára most már a garanciának az a formája létezik, amelyet saját állami hatalmi eszközeivel biztosíthat. Olaszország tehát minden körülmények között be fog vonulni Abessziniába. Ötven évig garancia nélküli szerződésekkel operált, most már nem bizik az abesszin aláírásban.

*

Annyi bizonyos, hogy az olasz-abesszin háborút a Népszövetség nem tudja megakadályozni. Nem lehet tudni, vajjon nem szenved-e kárt a Népszövetség presztízse? Súlyos teherpróbát kell most kiállnia. Vajjon opportunus volt-e a genfi intézményt a döntőbírósnak megtenni? Ezt nem lett volna szabad ebben az esetben, amikor a két érdekelt fél között civilizáció tekintetében oly nagy a különbség.

De európai pánik-hangulatra nincs ok. Az abessziniai konfliktusból nem szabad európai konfliktusnak származni és ha józanul és nyugodtan vizsgáljuk meg a dolgokat, fel sem fogjuk, miként törhetne ki egy európai háboru. A háboruhoz legalább egy támadókedvű hatalom kell. Európában az abessziniai konfliktusból csak abban az esetben lehetne háboru, ha Anglia megtámadná az olasz riválisát. De ki merészel Angliáról ilyesmit feltételezni.

Igazán groteszk és egészen angoltalan lenne, ha Londonban az európai háborút határoznák el csak azért, hogy Abessziniában ne kerüljön háborura a sor.

A legtöbb, amit Anglia megtehet, hogy bizonyos gazdasági vagy pénzügyi bojkott-rendszabályokat léptet életbe Olaszország ellen, vagy talán elzárja a Szuezi-csatornát. Ez azonban még nem volna háború. A bojkottot az olaszok nyugodtan fogadnák és a Szuezi-csatorna elzárása gyakorlatilag zászló-kérdéssé zsugorodnék össze. Az olaszok ugyanis azt gondolják, hogy az angolok nem mennek odáig, hogy francia, görög vagy holland hajókat is feltartóztatnak. Az olaszok operációt a csatorna elzárása nem zavarná lényegesen, mert a hadianyagot nem okvetlenül olasz zászlók alatt kell Abessziniába szállítani.

Avagy talán Németország arra használná ki az abessziniái háborút, hogy Európában megindítsa a maga hadseregét?

Lapjelentéseket kaptunk arról, hogy Anglia egyáltalán nem akar törődni a kontinens dolgaival. Ez fenyegetés is lehet Olaszország címére ilyenformán: Sorsotokra hagyunk, ha Németország megmozdul! Komolynak lehet venni ezt a fenyegetést? Anglia vagy akarja az európai háborút, vagy nem akarja. Azt hisszük, hogy nem akarja. De nem akarja az európai háborút akkor se, ha ezt egy másik hatalom kezdené. Mindegy hol és mikor tört ki az európai háború, csak európai háború az. Hogy Anglia miként vélekedik Németországhoz való viszonyáról, azt elárulta Baldwin angol miniszterelnök, amikor azt mondta, hogy

Anglia határa ma a Rajna.

Nem kerül sor európai háborura. Most nem. És nem Abessziniá miatt. Ezt a háborút nem akarhatja az a nagyhatalom, amelynek kezében van a döntés. Az angolok mérlegelni tudják azokat az érdekeket, amiket Abessziniában és amiket Európában kockáztatnak.

A legutóbbi huzás milliós nyereményei ismét beigazolták, hogy Erdély és Bánát legszerencsésebb árusítása a

Banca ILIESCU S. A. Cluj

Döntő huzás 1935 okt. — Vásároljon sorsjegyet! Ujtsa meg sorsjegyét. — Kérjen prospektust a csoportos játékról.

Aradi Hók: Strada Brattanu 3.

Legszebben öltözködhet, ha felkeresi

Angerer Sándor

u r i s z a b ó t

**Arad, Strada mărășești și Consistoriului sarok
(7 és 9 autóbusz megálló)**

A mozikartelért nem vállal felelős- séget a város új ve- zetősége

**Egyetlen megoldás :
azonnal felbontani a
társasviszonyt!**

(Arad). Az aradi mozikartellről legutóbbi számunkban közölt cikkünk városszerte feltűnést keltett. Pedig ebben a közleményben csupán azt irtuk meg, ami a nyilvánosság elé kívánczozott és amit nyilvánosságra kellett hozni. Maga *Constantinescu Alexandru*, volt alpolgármester volt leginkább meglepődve mindazoktól, amiket pontokba foglalva vele kapcsolatban felsorakoztattunk és amikről ennek az európai műveltségű, jóhízemű és félrevezetett urnak nem volt tudomása. Biztosak vagyunk afelől, hogy *Constantinescu Alexandru* nem hozta volna létre a mozi-kartellt, ha tisztán látta volna a helyzetet, ha előre tudta volna, hogy mi fog bekövetkezni. Ő maga társaságokban többször kijelentette, hogy

sejtelve sem volt a moziknál történt visszaélésekről, továbbá arról az erkölcsi és anyagi károsodásról, amely a városra háramlott.

Mi láttuk, hogy a volt alpolgármester szépet és jót akart, hogy amint elképzelte az egyesülést, szép elgondolás lett volna. Csakhogy *Constantinescu Alexandru* tanár-ember lévén, valahogy nem tartott szoros kontaktust a reális élettel. Mindig magából indult ki és azt hitte, hogy mindenki, akinek a mozikhoz köze van, olyan ideális lelkületű, mint ő. A volt alpolgármester félreismerte azokat a modern mentalitású üzletembereket, akikkel a várost összetársította és nem ismerte a kereskedelmi életben használatos módszereket és tisztességesnek éppenséggel nem nevezhető fegyvereket. Amit a volt alpolgármester a helyzet nem ismerése folytán, teljes jóhízeműséggel végzett, az a városra nézve minden volt, csak nem előnyös.

Most már csak arra kell törekednie a jelenlegi városvezetésnek, hogy

a város kikerüljön az erkölcsi és anyagi obligóból.

A megindított vizsgálat folyamatban van és ennek az eredménye fogja megszabni a mozi-probléma igazi megoldásának irányát. A város részéről *Sincai* Eugen, az autobusüzem igazgatója és *Meschini* Géza városi tisztviselő hites könyvszakértő vizsgálják felül a mozi-kartell könyveit.

Már eddig is olyan adatokra bukkantak, amelyek olyan természetűek, hogy a város egyetlen pillanatig sem tarthatja fenn tovább a társasviszonyt a magán-mozikkal.

Nem tarthatja fenn azért, mert nem vállalhatja a felelősséget a tüzfészkekért és az egyre szaporodó adósságért. A mozi-kartell könyvei is deficitet tüntetnek fel, de lehetséges, hogy ez a deficit csupán a város és a kincstár felé létezik. Ma az a szomorú helyzet állott elő, hogy a legkisebb számlát sem fizetik ki, a városi mozik régebbi adósságait sem törlesztik és a magánmozisok adósságaiért is a várost vegzálják. Hogy mennyire vitték az adósságok gyűjtését, erre nézve igen beszédes adat a nyomdatartozás. A Lovrovnyomdának több mint százezer leies követelése van, a Reismann-nyomdának 56 ezer lei a követelése. Mindkét nyomda peres uton igyekszik jogos követeléséhez jutni.

Felmerül önkéntelenül a kérdés, miként szaporodhatott ily magas összegre a nyomda-tartozás? A felelet egyszerű: hosszú ideig egyetlen banit sem fizettek a nyomdáknek és ennek tudható be, hogy a 400 leies műsorplakátok árából ilyen hatalmas összegű adósság lett.

Oh vannak még egyéb adósságok is. Így például a városnak öt hónapi plakátragasztási illetékkel tartoznak, aztán nem fizették a városi taxákat és nem fizették az állami adót sem. És újabb adósságot csináltak a mozik a városi autobus-üzemnél. De tartoznak a filmeseknek is olyan tekintélyes összegekkel, hogy a jövőben lehetetlen lesz a mozik rendes működése, mert nem fognak közönséget vonzó slágereket kapni.

Hogy hová lett a befolyt jövedelem (mert mégis csak volt jövedelem), azt majd a vizsgálat fogja megállapítani. Annyi eredménye mindenesetre már is volt a vizsgálatnak, hogy

a könyvek egyrésze a diszkrét szállodai szobából visszakerült a városházára, az autobus-üzem irodájába.

Most azután abban az irányban kell sürgősen intézkedni, hogy a pénz- és jegykezelés szintén az autobus-üzem pénztáránál bonyolódjék le, mint ahogy az a múltban volt.

A város vezetősége „tabula rasa“-t szándékozik csinálni a mozi-kérdésben. Éppen ezért a liberális-párt elé vitte az

egész probléma-komplexumot azzal a bejelentéssel, hogy a mostani tarthatatlán helyzetnek minden egyéb tekintet mellőzésével meg kell szünnie és hogy a kriminális szerződés, amely a városra erkölcsileg és anyagilag káros, fenn nem tartható tovább.

A város vezetőségének az a felfogása, hogy a mozi-kérdés nem lehet ék a párton belül, mert mindenkinek a város érdekeit kell képviselnie.

Ez a mi álláspontunk is és bizonyára a város közönségé is. Ez pedig azt jelenti, hogy fel kell oszlatni a kartellt, meg kell szüntetni a tűzveszélyes magánmozik konkurenciáját és a várost idejében ki kell menteni abból a mocsárból, ahová a jegymanipuláció és egyéb nem ismertetett dolgok lökték. Nem szabad tovább várni. Egyetlen napig sem szabad várni! Sürgősen kell intézkedni, mert minden elmulasztott nap súlyos erkölcsi és anyagi kárt jelent a városra nézve.

Japán árut kínálnak Aradra

(Arad.) Valamikor, nem is olyan régen jelentős tényező volt az aradi kereskedelmi életben az **Erber és Fleischmann** textilnagykereskedő cég. A békebeli szolid vállalatnak, az újabb életviszonyokba és mentalitásba beleilleszkedni nem tudó üzletember volt a cég tulajdonosa, Hegyi Albert és fia, Hegyi György is. A cég, amely mintakép volt a korrektségnek és tisztességnek, messze földön is szerzett magának üzleti barátokat, akik a likvidálás után sem feledkeztek meg róla.

Ennek élénk dokumentuma az az ajánlat, amelyet Hegyi György mostanában kapott Japánból. Egy japán cég az aradi volt kereskedőnek közhasználati cikkeket kínált, amelyek majdnem felébe kerülnének az itteni hasonló áruknak. A japán dumping, amely ellen a legtöbb európai állam sikeresen védekezett, most Romániában és többek között Aradon kísérletezik. Ebből az üzleti lehetőségből azonban semmi sem lesz, mert a mai export- és import-politikánk eleve kizárja, hogy a messzi Keletről ideözönölhessen az olcsó munkaerő felhasználásával készült iparcikkek légiója.

Férfi divatkalapok és női posztókalapok a legolcsóbb árban kapható **Bittenbinder** utódánál. Str. Eminescu 2. — Kalapjavításokat legmodernebb fazon szerint vállal.

Lemondott a becsapott igazgatóság a Háztulajdonosok Klubjában

Megdöböntő tragédiák játszódnak le a bitorolt című játék-lebujokban

(Arad). Az Aradon működő két játékbarlangról szóló cikkeinknek az lett az eredménye, hogy most már a bucu-reștii lapok is foglalkoznak a játék-klubokkal. A bucu-reștii lapok rámutatnak arra, amit mi nem akartunk a nyilvánosság elé vinni, hogy például a „Háztulajdonosok Klubja“ hangzatos cím alatt működő játékbarlang megnyerte az igazgatóság elnökévé dr. Moldovan Silvius volt törvényszéki elnököt, az aradi ügyvédi kamara dékánját, a város társadalmának ezt a közbecsülésnek és tiszteletnek örvendő tagját és még öt előkelő urat igazgatósági tagokul.

Mi erről annak idején nem írtunk, mert nem akartuk sem dr. Moldovan Silviust, ezt a puritán és nobilesan gondolkodó jogászt, sem a többi öt urat a nyilvánosság előtt a kártya-lebujokkal kapcsolatban megemlíteni. A bucu-reștii lapok azonban nincsenek rájuk ilyen tekintettel, de

igaztalanul bélyegzik meg őket,

mert amikor még csak alakulóban volt ez a „Háztulajdonosok Klubja“, a

bucu-reștii vállalkozók félrevezették és becsapták őket.

Ugy állították be a dolgot, hogy a Háztulajdonosok Klubja Bucu-reștii egyik legelőkelőbb társadalmi intézménye,

amelynek élén nem kisebb személyiség áll, mint Bucu-reștii főpolgármestere.

A jóhiszemű aradi urak, minthogy még nem látták, milyen klubot akarnak grundolni mint a bucu-reștii klub fiókját, léprementek és odaadták nevüket. De amikor a „klub“ működni kezdett,

megdöbbenve ébredtek arra, hogy ez a klub nem az, amit vártak, hogy ez nem is társadalmi klub, hanem közönséges tripó, ahol a szó szoros értelmében kizsebelik a jóhiszemű odatévedt embereket.

Azoknak az idegenből jött embereknek, akik igazgatói ci-

meket adva maguknak vezetik a játékbarlangot, néhány héten át sikerült a félrevezetett aradi urakat tartóztatni hangzatos ígéretekkel. De most már betelt a mérték. A Mayrovits Valér tragédiája és a nyilvánosságra jutott egyéb szomorú esetek kinyitották az aradi urak szemét. Most már látják, hogy milyen működést fejt ki a klub és nem akarván tovább viselni az erkölcsi felelősséget,

valamennyien beadták lemondásukat.

A bucureștii vállalkozók most lámpással és ujabb nagyhangu ígéretekkel keresnek elnököt és igazgatósági tagokat, akiknek feddhetetlen társadalmi pozíciója, védelme alatt tovább üzhetik a szerencsétlen áldozatok kifosztását.

A másik „klub“-nál, a Dáciában működő Sfatul Negustoresc-nél nem ez a helyzet. Itt családi alapon létesült az igazgatóság, amelynek tagjai között nagy az egyetértés és megértés annál is inkább, mert

a pinka horribilis jövedelmet hoz.

Ugynevezett gyengébb napon is tizezer lei a jövedelem. Ez a haszon olyankor, amikor a magukról megfélemedezett emberek játékdühe erősebben tomból és amikor a vidéki palik is betévednek, gyakran 15–20 ezer leies jövedelmet is hoz a banknak.

Most még zavartalanul fosztják ki a kisegyzisztenciákat ezek a játékbarlangok, amelyek

a címüket is bitorolják és a társadalmi klub fogalmától teljesen távol állanak.

Zavartalanul működhetnek addig, amíg *Vulpe* Constantin vezető főügyész visszatér nyári szabadságáról. A játékklubok működésének ellenőrzését magának tartotta fenn a főügyész, aki bizonyára le fog csapni a törvény erejével ezekre a klub-imitációkra.

Mert ezek a kizárólag hazard-játékre berendezett alakulatok nem fejtenek ki klubtevékenységet.

Boldog-boldogtalan beléphet a játékterembe, ahová az egyetlen belépő-jegy a tömött pénztárca.

Messze állnak ezek a hangzatos című lokálok a klub fogalmától, nem úgy, mint az *Ujságírók Klubja*, amelyet nyugati alapon szerveztek meg, amely társadalmi színvonal tekintetében felveheti majd a versenyt akárhány külföldi klubbal. Az Ujságírók Klubjában a játéktermek teljesen elkülönítve lesznek, ahová csak olyan klubtagok léphetnek be, akik külön látogató-jegyvet kaptak.

Az ilyen látogató-jegyeket a klub vezetősége csak olyan tagoknak fog kiszolgáltatni, akik megenedhetik maguknak a hazardjátékot.

Az tehát nem fog megtörténni, hogy a főnök a játékteremben találkozhassék az alkalmazottjával már csak azért

sem, mert az alkalmazott a havi tagdíj ellenében a klub minden kedvezményét élvezheti, csak éppen a szerencsejátékban nem vehet részt. Az Ujságírók Klubja második ott-hona lesz a tagnak, aki különböző bel- és külföldi lapokat és folyóiratokat olvashat, esténként elsőrendű zenében gyönyörködhet és ha kedve tartja, táncolhat is. És tagja sem lehet mindenki az Ujságírók Klubjának. A tagokat alapos rostálásnak vetik alá, mert a vezetőség azt akarja, hogy a milliós befektetéssel berendezett, pazar eleganciájú klub a város társadalmá színe javának legyen találkozó helye. Az Ujságírók Klubja elsősorban nyugati értelemben vett klub, amelynek a szerencsejáték csupán kiegészítő része.

A careii papirgyár visszaveri a kartell minden támadását

(Arad.) Többször irtunk már arról az irtóhadjáratról, amelyet a mindenható papirkartell indított a careii papirgyár ellen, amely nem lépett be a kartellbe, hanem egymagában merészelt szembeállni a kartellel.

Minden alkalmat megragadott a papirkartell, hogy tönkretegye a careii papirgyárral, amely alacsonyabb papíraival is jobb minőségű gyártmányaival sikeresen veri vissza a folyton

BCU megismétlődő támadásokról. Cluj

Szivósan tartja magát a careii papirgyár, amely ellen olyan nemtelen eszközökkel küzdött a kartell, hogy más vállalkozás már régen öszseroppant volna annyi sikanéria és perfidia sulya alatt.

Most legutóbb megint kellemetlenség érte a careii papirgyárat. Egy szép napon megjött a gyárban a kereskedelmi minisztérium egyik vezérfelügyelője, aki azzal a szokatlan követeléssel állt elő, hogy mutassák meg a könyveket, mert azokat át akarja vizsgálni. A gyár igazgatósága megtagadta az üzleti könyvek bemutatását, amit joggal tett, mert a kereskedelmi minisztérium nem jogosult vállalatok könyveit átvizsgálni. A minisztérium ennek dacára tizezer lei pénzbüntetéssel sújtotta a gyárat, amely természetesen a bírósághoz fordult jogorvoslatért.

A careii papirgyár környékén tudják, honnan fúj a szél. A kartell, a mindenható kartell kezei elnyulnak a kereskedelmi minisztériumba. De a careii gyárat nem tudják letörni, mert mögötte áll a golyásztók tömege.

Bevásárlás előtt
tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskola-öltönytömbökben. **ARAD. Színházépület.**

Arad,

a nagy tervek temetője

(Arad.) A város társadalmának vezető tényezői az elmúlt napok egyikén összeültek a városházán, hogy megbeszéljék a módozatokat, miként lehetne Aradon segíteni. Mert segíteni kell ezen a városon, az kétségtelen. Segíteni kell rajta minél előbb. Segíteni kell rajta, amíg el nem kondul fölötte a lélekharang.

Elhangzottak pesszimista hangok, de elhangzottak bizakodó szölamok is. Egyik ötlet szülte a másikat. **Tervekben, elgondolásokban nem is volt hiány, csak éppen a tervszerőség hiányzott, csak éppen program nem alakult ki az ankté folyamán.** Kertvárost kell létesíteni Aradból! Ez volt az egyik jelszó. Ez mindenesetre szép és poetikus ötlet, csak éppen nem arra való, hogy az idegenforgalmat megindítsa. Kertváros kellemes lehet azoknak, akiknek módjukban áll a kertvárosban házat építeni és abban lakni. Egyéb haszon nem származik belőle a város számára. Mert azt senki sem hiszi komolyan, hogy majd a kertváros kedvéért ide fognak özönlenni az idegenek.

Avagy a másik jelszó: **Arad, a fürdőváros!** Szó sincs róla, nagy érdek fűződik ahoz, hogy a Neptun-fürdőt kibővítsék, fejlesszék és modernné kiépítsék. Ezt a város polgársága joggal el is várja a város vezetőségétől. De vérmes reményeket nem szabad fűzni hozzá.

A fürdővárossá való előléptetés nem nagyon fogja előmozdítani az idegenforgalmat.

A Neptun-strand kedvéért nem fognak Aradra tódulni az idegenek még akkor se, ha féláron utazhatnak. Nem ilyen szérumok kellene ahoz, hogy a város gazdasági életét felrüssítsék és egészségessé tegyék. A kertváros és fürdőváros legfeljebb csak részei lehetnek a szükséges életelixirnek, de nem maga az élet-elixír.

Aradnak gyáripar kell!

Az kell, hogy a kazánok ki ne hűljenek, hogy a kéményekből füst gomolyogjon az ég felé. Az kell, hogy munkátlan kezek munkát kapjanak, éhes szájak kenyérhez jussanak. Az elvesztett gyárak helyébe újakat kell megteremteni. A legnagyobb áldozatok árán is. És ha sikerült már egy-egy gyárvállalatot Aradra csábítani, vigyázni kell rá,

nem szabad vezaturákkal elkedvetleníteni a vállalkozó tőkét,

amely igen érzékeny lévén, másfele vonul, ahol megbecsülik és segítik a nehézségeken.

Az első és legfontosabb teendő a gyáripar fejlesztése. A többi terv: kertváros, fürdőváros, ipari és kereskedelmi kiállítások, országos kongresszusok rendezése... mind megvalósítható, mint a gyáripar idegenforgalmat elősegítő járuléka.

Mi meg vagyunk győződve róla, hogy a város társadalmának vezető tényezői talpra fogják állítani a beteg gazdasági életet. Most még az eszmecsere járja, amelyből ki fog alakulni az egészséges és megvalósítandó program.

Meg fog valósulni, ha a szervezés munkáját olyan férfiúra bizzák, mint **Constantinescu** Alexandru tanárra, volt alpolgármesterre, aki regáti ember letére megszerette ezt a kisebbségi várost, amelynek nagygyá fejlődése a lelki fekszik. Az ő lelkesedése, munkássága, műveltsége záloga annak, hogy amit meg fog, azt meg is valósítja.

A varázslatos idegen

(Oradea.) A hölgy pontosan egy egész és négy tized centivel feljebb húzta a shortját és a jónévetten leheveredett végig a nyugagyban. De önfelddtsége csak látszólagos volt és kizárólag a naiv férfiközönség részére sentartva. A nő ugyanis tudja, hogy miközben fejét hanyagul pihenteti az arasznyi indanthren-párnán, szivszorongva figyel a la Antoine göndörített fürtjeire, melyeket hetenként harmincért neki, de igazán csak neki művészkedik elő az a remek Jules, de azért a fej olyan, mintha legalább százhuszért csinálták volna a Bémer-téren, a nap sugara is kini-

nes védőkrémen keresztül csokolja finom bőrét, a cigarettát is csak kellő óvatossággal emeli bitor ajkához, éppen a ruzs kölcsönözte bitor miatt, a karfán olyan hanyagul lecsüngő kéz tartására is vigyázni kell, nehogy véletlenül a kisujj szabadon beleterpeszkedjék a világba, ez ma nem sikk, sőt sokan vannak, akik ebből nem létező gyerek-szobára következtetnek és a lábukat is csak úgy szabad keresztbetenni, hogy az alul lévő láb a felső vádliját befelé nyomja és a világért se kifelé, mert — ó, szörnyűség! — a kifelé dudorodó vádli 0-lábat csinál!

Ebből a néhány megjegyzésből mindenki átérezheti, milyen nehéz a nő sorsa — még shoriban és strandon is.

A hölgy, miután a fent leirt és jól bevált recept szerint a legapróbb részletekig segyelmezte önfelddtségét és így elkészült arra, hogy átadja magát a közbámulatnak, környezetszemlét tartott.

Tekintete rásiklott a mellette csoportosulókra és azt mondta: jelentéktelen fruskák, — majd „nem számít” megjegyzéssel bucsuzott a sütkérező tisztas jelenségtől és már-már megnyugodni készült az

„egész gyenge anyag” láttán, amikor — ott, a zöld bokrok tövében, elbujva a világ szeme elől, valódi hamisítatlan ibolyai helyen a tekintet megtorpant! És ha nem lett volna nőnemű, így kiáltott volna fel: Micsoda nő! De női mivoltában düh fojtogatta torkát.

A félrevonul nő csunya volt. Tagadhatatlan. Olyan sovány, hogy az már direkt merénylet izlés és erkölcs ellen. Fekete rövid haja egyszerűen megvetette a divatot és úgy simult fejére, mint Asta Nielsené a háboru előtt. Ma, amikor mindenkié Garbósan göndörödik! Arcát lehetnyi ruzs sem élénkítette, ellenben a szája! Botrány! Félméteres szája cinobervörösen világított elő a fehérre meszelt arcból.

Már bosszusan végezni akart a nővel, aki így betolakodott az ő nyugalmába, amikor hirtelen eszébe jutott, hogy tegnapi olvasta az újságban, miszerint az utóbbi időben feltűnően sok idegen fordult meg városunkban

A hölgy kiemelkedett fáradtságosan megalapozott, kipróbáltan hódító helyzetéből, előbbre dőlt, arca megenyhült és barátnő híján így beszélt magában:

„Furcsán néz ki ez a nő, de roppant érdekes! Persze, ilyen nincs Oradeán! Itt mi mindnyájan uniformisba festjük magunkat. Ez mer. Ebben van egyéniség. Hű, ha ezt a Maca látná! De jobb, hogy nem látja, lásson ő inkább engem holnapra fehérre meszelve. Ezüsthajamat gyerektékéket feketére festeni. Remekül fog állni, az biztos!”

És most legszívesebben belefeledkezett volna a holnapi átváltozás boldog elképzelésébe, de tekintete visszatévedt az exotikus jelenségre:

„Ez a nő biztosan morfinista, de lehet kokain is. Vajjon kicsoda? Török, görög, vagy mit tudom én, milyen hercegnő, vagy párisi demimonde? Hiába, mindig mások is ezek a külföldi nagyvilági nők? Micsoda stílus, micsó...”

A hölgynek torkán akadt az elragadtatás. A megcsodált exotikus ugyanis most valódi napkeleti párdumozdulattal, valódi párisi retiküljéből elővett egy valódi Naplót és mohó érdeklődéssel temelkedett Biró Elek aradi pletykáiba...

Bankok, kereskedők, iparosok figgelmébe!

Mondern könyvkötészetemet kiegészítettem **vonalozó intézettel**

Mindennemű üzleti könyvet és vonalozott nyomtatványt a legpontosabban és legjutányosabban készítek. Akta makulatura popirokat **Dávidovits** könyvmagas áron veszek **kötészete**

ARAD, Bul. Regina Maria 24 (Hermann-udvar)

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

Weil Károly dr.

Mentsük meg Aradot!

A ma legaktuálisabb problémája: mentsük meg Aradot. Mi robbantotta ezt ki? Az Astra gyár elhelyezése. Kivágása a város testéből annak a hatalmas iparvállalatnak, mely 3—4000 munkásnak adott munkát és 8—10.000 embernek — asszonynak, gyereknek — kenyeret.

Valljuk be, már ezt megelőzőleg is súlyosnak látta az aradi polgár Arad jövőjét. 1928 óta Arad fokozatosan és erős tempóval halad az általános leszegényedés felé. Ezt csak meggyorsítja az Astra elhelyezése. Mi tehát a teendő? Efelett vitázott a sajtó-ankét, a városközi értekezlet. Inditványok hangzottak el, melyek legnagyobb részének kevés köze volt a tárgyhoz, másik részének pedig a megvalósíthatáshoz. Pedig most az utolsó negyedóránban nem kergethetünk álomképeket. Valamit tenni kell, ami megvalósítható és nem fantasztikus, valamit tenni kell, hogy ez a város valahogy megtudjon állni és ne egy nagy szegényházzá váljon. Mert

Aradnak legfontosabb problémája az általános
szegényedés.

Gazdasági probléma. Ennek tehát egyetlen orvosszere egy reális gazdasági program kidolgozása.

A legelső teendő az elveszett pótlása. Tehát pótoljuk az Astrát hasonló nagy iparvállalattal. Arról, hogy vasipar-gyár letelepedjen Aradon szó sem lehet. Másra kell gondolni, olyan üzemre, amelynek ma Romániában konjunktúrája van.

Erre igen alkalmas volna egy posztógyár létesítése. A szomszédos Csehszlovákia túlszűlt posztógyárakkal. Fogyasztó területe mind kisebbé és kisebbé vált az autarkia folytán. Legkézenfekvőbb terv. Járjon el Arad város vezetősége valamelyik nagy cseh posztógyárnál, hogy telepedjen le Aradon. Küzdje le a város a posztókartell mindent elsőprő hatalmát, amely úgy akadályozza meg a konkurrenciát, hogy a miniszterium megtagadja a gépek behozatali engedélyét és nem adja meg a létesítendő gyárnak a működési engedélyt. Vegye fel a város a harcot a kartellel és mutassa ki, hogy egy város megmentéséről van szó akkor, amikor az elszegedett vérvesszeséget pótolni akarja.

Új primarunk dr. Coțoiu igen alkalmas ennek kiharcolására. Jusson eszükbe az érdekelteknek, hogy hogyan került Aradra az Astra, — az akkori Weitzer-gyár.

Néhai dr. Kell Lipót aradi ügyvéd — akit nem méltatlanul Arad város eszének neveztek — egy fürdőhelyen meg-

ismerkedett Weitzer gráci vaggongyárossal. Az ismerettségből barátság lett és dr. Kell rábeszélte Weitzert, jöjjön Aradra, itt megkap minden kedvezményt, ami csak a várostól elérhető és létesítsen Aradon egy fiókgyárat. Ez meg is történt.

Weitzer felépítette a gyárat, a mai Astrát és anyyira megszerette Aradot, hogy gráci villáját is Arad városára hagyta.

Hogy létesült a régi Marta? Ugy, hogy a városnak autobuszokra volt szüksége. A szállítás elnyerését a város ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a szállító Westinghouse angol gyár állítson fel egy javító garázst Aradon. Ez megtörtént és ebből alakult ki később a MARTA illetve az ASTRA gyár motorosztálya, amit Braşovba helyeztek el évek előtt.

Felvetem a kérdést. A Ford gyár létesíteni akar egy felszerelő telepet Bucureştiben. Nem lehetne-e a most szállítandó autobuszok szállítását rábizni azzal a feltétellel, hogy Aradon létesítse felszerelő gyárat?

Vagy itt van a világhírű zlini BATA cipőgyár. Minden országban vannak már fiókgyárai, csak Romániában nem. Miért? Mert a kartell megakadályozza letelepülését és látva a gyár az aknamunkát, meggondolta a dolgot. Körülbelül tíz éve itt járt a gyár egyik mérnöke és keresett egy nagy területet víz mellett gyár céljaira. Magam tudom, hogy kikkel tárgyalt ebben a kérdésben. Opciót is vett egy nagy aradmegyei ingatlanra, de nem lett semmi az üzletből, ismét csak a bőrkartell miatt.

Tegye a város konkrét ajánlatot Battáéknak és vállalja magára az összes állami engedélyeknek díjtalan megszerzését. Arad alkalmasabb erre a célra, mint más város, mert bővea van víz. Bőrgyár, a régi Winkler-féle bőrgyár, ugyis volt már Aradon.

Az sem volna rossz idea, felkérni a Neuman Testvérek céget, — akiknek oly sokat köszönhet Arad, — hogy a textilgyár üzemét bővitse ki szövet és posztógyárral. Hiszen a posztókartell nehéz százmilliókat keres. A braşovi Schergyárnak milliárdjai vannak. Aradnak is juthatna egy életképes posztógyár. De meg rokonszakma is a textillel.

Tehát a legelső lépés lenne a vérveszteség pótlása hasonló nagy iparüzemmel. Erre kellene minden energiát koncentrálni és ha ez megvan, azután még sor kerülhetne azokra a poetikus, de kevésbé elérhető ideákra, amelyeken olyan sokat vitatkoztak.

Kevés beszédet, de sok komoly cselekedetet kérünk a város mai nagyraihivatott vezetőitől.

HIRDESSEN
az „ERDÉLY ÉLET“-ben!

Őszinte hozzászólás a jutalomjátékokhoz

(Arad.) A színészek jutalomjátékainak sorozata véget ért. A jobb sorsa érdemes színészek rászorultak és rá is szolgáltak arra a jövedelemre, amelyet jutalomjátékuk

hozott, jobban mondva, amit önmaguk hoztak össze azzal, hogy végigjárták a várost és házaltak a jegyekkel.

Nem akartunk hozzászólni a dologhoz, amíg a jutalomjátékok tartottak, de most meg kell mondanunk, hogy **szégyenletes vesszófutás volt a színházi jegyekkel való házalás.** Nem a színészekre volt szégyenletes. Ezek a derék művészemberek nem tehettek másként. Kénytelenek voltak nyakukba venni a névsort és házalni a jegyekkel. Ez a szükségesség a mai színházi rendszer következménye. Mostanában nem tizhónapos a színházi szezon, hanem legfeljebb hathónapos, vagy még ennél is kevesebb. Ennyi időre szerződik a színész. Azután felfordulhatna éhen, ha nem adódnék számára a jutalomjáték rendezésének lehetősége. Igen ám, de még a dédelgetett kedvenc jutalomjátékára is csak akkor megy a közönség, ha elhozzák a belépőjegyet, ha a jutalomjátékot rendező művész vagy művésznő személyesen teszi tiszteletét és invitálja a színházba a nagybecsű urat és családját. És még szerencse, hogy megvásárolni kegyeskednek a házhoz szállított jegyet. Mert megtörtént az is, hogy

a jegyet árusító színészt durván elutasították olyanok, akiktől joggal elvárta volna a támogatást, akiknek egyenesen kötelességük a magyar színész támogatása.

Ezért volt szégyenteljes a házalás. Ezért volt kissé lealázó önérzetes és jóérzésű színészekre ez az akció, amelyre a viszonyok kényszerítették őket.

Volt azonban örvendetes jelenség is a jutalomjátékok sorozatában. A nyári színház tágas nézőterét ezeken az estéken tulnyomórészt kisemberek töltötték meg.

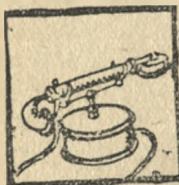
Olyanok karolták fel a színészeket és segítették őket jövedelemhez, akik igazán a saját szájuktól vonták meg a falatot, csakhogy a színésznek jusson.

És ez megnyugtatólag hat és intő jel a jövőre nézve, abban a tekintetben, hogy lehet itt rendes és hosszabb színházi szezont is csinálni, csak akarni kell.

Társadalmi bojkott

készül a végelgyengülésben szenvedő aradi telefon központ ellen

(Arad.) Évtizedek óta harcol Arad közönsége a mindenkori postakincstárral az aradi telefonközpont miatt, de hasztalan. A helyzet nem javult, ellenben rosszabbodott. És nem változott a helyzet akkor sem, amikor a Morgan-csoport bérbevette a telefont, amely ilyenformán magánvállalattá lett. Az aradi telefonközpontot még a magyar kir. posta jóvoltából kaptuk, amikor a zágrábi telefonközpontot kissé modernizálták. Az ottani kimustrált készüléket Aradra hozták és azóta itt teszi próbára a telefon-előfizetők türelmét és viseli meg idegeit.

A város kereskedelme és ipara joggal elvárta Morganéktól, hogy ki fogja cserélni az elavult rendszerű aradi telefont és modern, a mai kor igényeinek megfelelő, önműködő központot fog felállítani.

Morganék bucureștili vezetősége nagy volt ígéretekben, de a megvalósításról megfeledkezett.

Valami ujításban azonban mégis részesültek az aradi telefonelőfizetők. Ez a reform abból áll, hogy a központ csak abban az esetben kapcsol, ha az állam nyelvén kéri a kapcsolandó számot. Ezt a reformot a telefont bérlő magántársaság valósította meg és ezzel tultett a postakincstáron, amely helyes üzleti érzékkel bírván, nem volt hajlandó a türelmetlenség szolgálatába állítani a telefont olyan városban, amelynek lakossága nagy százalékban kisebbségi. Morganék tehát nem arra törekednek, hogy népszerűsítsék és megjavítsák az aradi telefont, hanem azt tűzik ki maguk elé célul, hogy még azok is szereljék telefonjukat, akiknek üzletileg igen fontos, szinte nélkülözhetetlen.

Tudni kell ugyanis, hogy külföldön mindenütt brilirozik a telefonszolgálat abban, hogy bármilyen nyelven szolgálatára áll előfizetőinek. Ez ugyanis csak udvariasági kérdés és nem politika.

A rengeteg panasz, amely az aradi telefonmizériák miatt állandóan elhangzik, azt a gondolatot érlette meg a kereskedelmi és ipar vezető köreiből, hogy ha rövid időn belül a telefontársaság nem állítja fel az önműködő telefonközpontot,

bojkottálni fogják a telefont,

ami azt jelenti, hogy az aradi előfizetők nyolcvan százaléka le fogja szereltetni telefonját, amely csak bosszúságot és fölösleges izgalmakat okoz.

Kiss Mihály,

a mozikartell áldozata

(Arad.) A mozikartellnek megvan az első halálos áldozata. Kiss Mihály, az Uránia-mozi gépésze öngyilkos lett, mert kitették állásából. Kitettek pedig azért, mert az Urániában keletkezett tűz alkalmával elvesztette lélekjelenetét, nem tette meg a szükséges ovóintézkedéseket és ezért a film nagyrésze elpusztult. A szerencsétlen fiatal-ember annyira lelkére vette az állásvesztést, hogy önkezével vetett veget életének.

Pedig... pedig nem Kiss Mihály volt oka a tűznek, amely kevés hija, hogy katasztrófát nem idézett elő. A fiatal, tapasztalatlan ember nem értette a dolgát. Nem is érthette, mert kezdő volt a moziban, ahonnan elküldték a régi, bevált, higgadt és tapasztalattal rendelkező gépészeket.

Nem Kiss Mihály az oka a tűznek, hanem az a rendszer, amely szélnek bocsátotta a felelősségük tudatában pontosan és lelkiismeretesen dolgozó, képzett alkalmazottakat,

csak hogy néhány ezer lelt megtakarítson. A rendszert kell elítélni, amely a profit miatt tűzveszedelmek teszi ki a gyanutlan közönséget és amikor érzi a felelősség súlyát, nem a saját hibáját igyekszik jóvátenni, hanem bűnbakot talál és kidobja az uccára azt a szerencsétlen embert, aki csak eszköz volt a mozikartell kezében.

Ez a kiméretlen rendszer halálba kergette a jobb sorsra érdemes Kiss Mihályt, aki falat kenyérért vállalkozott arra, amihez nem volt meg a képesítése.

A temetőben emelkedő sirkereszt kiáltó vád a mozikartell ellen. A vád: bűnös könnyelműség, lelkiismeretlenség a közönséggel szemben.

REUSZ műjéggyár

3 havi üzemjavítási és modernizálási munkálatok befejezése után a legjobb műjeget hozza forgalomba. — Házhozszállítás teherautokon. Pontos kiszolgálás. hatóságilag engedélyezett hűtőtelep. Bul. Reg. Ferdinan 23. Tel. 141.

Hirdessen az
„ERDÉLYI ÉLET”-ben

Szaporodnak

a szélhámos akvizitőrök — Évtizedek óta dolgozó, megbízható akvizitőrök panasza a sajtógangszterek ellen

(Timișoara.) Ez a város mindig Eldorádója volt a jó-megjelenésű, nagyszerű svádájú akvizitőröknek. Már a békében nagy aratása volt itt egy-egy könyvügynöknek részletre szállítandó könyvekkel. De a negrendelt könyveket legalább le is szállította. Akkor csak az ilyen akvizitőröket ismerte a közönség. A háboru után alkalma volt megismerkedni az ügynökök más fajtájával is, azzal ugyanis, amely soha meg nem jelenő lapokra, folyóiratokra, almanachokra, kalauzokra és albumokra szed fel előfizetési díjakat és hirdetési taxákat.

Az utóbbi időben Timișoara megint gyülekező helye lett ezeknek a luft-embereknek. Hangzatos című vállalkozások nevében keresik fel a polgárt és ki nem apadó szótöbbséggel annyira elcsavarják a fejét, hogy aláír mindent és fizet is örömmel, csak hogy megszabaduljon a kellemetlen tolakodótól. Olyan ügyesek ezek a link-alkok, olyan fortélyokkal fonják be áldozataikat, hogy az már valóságos művészet. Az áldozatok között olyanok is akadnak, akik eddig még sohase áldoztak újságra. könyvre.

Sok-sok ezrest vágnak zsebre ezek a bucureștii, timișoarai és egyéb városokból ránk szabadult gangszterek, akik szélhámoskodásukkal rontják azok üzleti lehetőségeit, akik komoly alappal rendelkező újság- vagy könyv-vállalat megbizásából dolgoznak.

A közönségnek disztिंगválnia kell és nem szabad egy kalap alá venni a szélhámosokat és az igazi akvizitőröket.

Legnagyobb angol és francia divatlapok szerint öltözhet, ha felkeresi

CSONT

„Revü“ urisزابóságát.

Arad, Str. V. Goldis — Palatul Banca Românească

Fény a reklám ünneplő ruhája

Newyorki levél:

Szobor hirdeti örök időkre Harriman vasutkirály csodálatos karrierjét

Harriman utódai és barátai szobrot emeltek a zseniális vasutkirálynak.

Amikor 1909 szeptember 10-én utolsó útjára kísérték Eduard Henry Harrimant, adott jelre megálltak tíz percre valamennyi vonat az ő vasutvonalain, amelyek az Egyesült Államok vasuti hálózatának egyharmadát teszik ki. *Valamennyi vonat megállt tíz percre a gyász jeléül* úgy Chicago közelében, mint a mexikói öböl mentén, vagy a Csendes-óceán partján. Háromezerkétszáz vasuti állomáson eresztették félárbróca a lobogót. Félév múlva a vasutkirály végrendeletét nyilvánosságra hozták. Kiderültebből, hogy

özvegyére 280 millió dollárt, gyermekeire 11 milliót, távoli rokonaira ötmillió dollárt hagyományozott.

Ezt a hatalmas vagyont olyan ember zsenije hozta létre, aki pályáját, mint 14 éves fiú egy ügynöknél kifizetőként kezdte.

Az amerikai tőzsde háború előtti történetének pénznagyságai között talán Harriman az egyetlen, akinek alakja még nem merült el a história homályában.

A leghatalmasabb vasutkirály nevét a mai amerikai gyerek is ismeri.

Népszerűsége nem kopott meg, noha sohasem kísérelte meg a közönség kegyeibe jutni. Egyetlen jótékonycélu alapítvány sem őrzi meg a nevét az utókor számára. Hogy az elajándékozott milliók mennyire nem tudják megváltoztatni a kartársak véleményét, bebizonyult Andrew Carnegie, az acélkirály esetében. Egész haláláig a leggyűlöltebb ember volt Amerikában, noha életében sok milliót áldozott jótékony célokra.

Harriman azzal különbözött korá pénzfejedelmétől, hogy nem csak ügyes pénzember és tőzsdejátékos volt, hanem élete utolsó éveiben a legnagyobb vonalú szervezőnek bizonyult, aki hazájának rendkívül hasznot hozott azzal, hogy új vasuti vonalakat létesített, egyszerűsítette a vasutigazgatást és a vasuti üzem terén különféle reformokat léptetett életbe.

Érdemei révén humanitárius alapítványok létesítése nélkül is maradó emlékét állított magának az amerikai nemzet előtt.

Harriman egy lelkész fia volt. Apja a Newyork államban levő Hampsteadban a legszűkösebb viszonyok között élt héttagu családjával. Harriman 14 éves korában a newyorki Wall-streeten kifutófiú lett egy ügynöknél. Huszonkét éves korában ülést szerzett magának a tőzsdén és ezzel önállósította magát. Volt egy nagybátyja, aki nagyon szerette és megbízott benne. Sikeredt rábeszélne a nagybátyját, hogy

előlegezze a börze-ülés megszerzéséhez szükséges 3000 dollárt. Akkoriban egy fekete-péntekje volt a newyorki tőzsdének.

Ez a krach megtanította a fiatal Harrimant, hogy a tőzsdei pánik esetén milyen fontos a zárkózottság, a hallgatás, a jég-hideg tartózkodás, az érzelmek elfojtása.

E tulajdonságait a következő évtizedek alatt oly magas tőkélyre emelte, hogy ebben a tekintetben senki sem ért fel hozzá az amerikai tőzsdések közül. Huszonnyolc éves korában már kis vagyont mondhatott magáénak. Ekkor vette feleségül Mary Averellt, egy rochesteri jómódu vasuti vállalkozó leányát. Nemsokára megvásárolta az após támogatásával első vasutvonalát, a 40 kilométer hosszú vicinálist, amely összekötője volt a Pennsylvania és Newyork Central nagy vasuti vonalak között. Miután mindkét hatalmas vasuttársaság a maga részére akarta megszerezni ez a vicinálist, Harriman élt az alkalommal, hogy az egyiket kijátsza a másik ellen és végül óriási haszonnal eladta vasutját a Filadelfia Railroadnak. Hasonló spekulációkat fontos összekötő vonalakkal később többször megismételt nagyobb arányban. Ha nem volt elég pénze valamely vasut részvénytöbbségének megszerzéséhez, saját bevált módszereit alkalmazta.

Pénzügyi műveletei miatt dollár-zsonglőrnek nevezték Harrimant. Rövid lejáratu kölcsönnel megvásárolta egy vasut részvénytöbbségét, ezzel a pakettel Holding-társaságot alapított, amelynek részvényeiből 51 százalékot magának tartott meg, a többit a piacra dobta. Az első Holding-társaság részvény-pakettjével második Holdingot alapított és így tovább. Ilyen módon sikerült neki egy vasut részvénytőkéjének egytizedét kitevő készpénzzel a vasut feletti korlátlan uralmat magához ragadni.

Úgyes tőzsde-játékaival, a piac helyzetének szinte látói felismerésének, a vasuti üzem alapos ismeretének köszönhetően, hogy az akkori idők rettentő tőzsdei összeomlása dacára, karrierje továbbra egyenes ívben haladt fölfele. A század elején Harriman csak 100 millió dollár egységsszámmal dolgozott. Már 1903-ban negyvenezer kilométer hosszú vasutvonalakat mondhatott a magáénak. Három évvel később vasuti hálózata 112 ezer kilométerre emelkedett.

Vasutkirály addig ilyen hatalmas birodalom felett nem uralkodott.

Ez az uralom az ő számára nem jelentett csupán üzletet. A vasutigazgatás — a szenvedélye volt. Igen szeretett a saját vonatain utazni. Ilyenkor magával vitte vasuti vonalainak térképét. Az volt minden ambíciója, hogy az Egyesült Államok minden vasutját a saját kezében egyesítse. Ezt a fantasztikus tervet nem valósíthatta meg, mert 61 éves korában hirtelen meghalt.

Ritter

**Mihály
uri fodrászterme**

ARAD, Str. Bratianu No. 8.

Tisztviselők és tisztviselőknék előírással igazolvány-képeit legolcsóbban készíti:

Sándor Jenő

fényképész, a Lutheránus templom mellett, ahol a legmodernebb kivitelű fényképek is készülnek Aradon

Nem szakadt el a szobalány ruhája, tehát nem erőszakoskodtak vele . . .

Salamoni ítélet egy csábítási perben

(Cluj.) Tavaly tavasszal történt, hogy a Royal-moziban egy magán tisztviselő és egy állástalan szobalány megismerkedett egymással. Másnap este a fiatal pár újra találkozott és az éjszakát is együtt töltötte a fiatalember lakásán. A reggelig tartó látogatásnak gyors fejleményei következtek, mert a szobalány alig 24 órával később felkereste az egyik hatósági orvost és bizonyítványt kért arról, hogy ő még ártatlan volt és leányságától csak most fosztották meg.

Az orvos a vizsgálat alapján kiállította a bizonyítványt és ennek alapján a leány polgári pert indított a fiatalember ellen magánjogi csábítás címén és hatvanezer leit kért erkölcsi kártérítésképpen.

A bíróság előtt a leány előadta, hogy a magántisztviselő házasságot ígért neki, majd mikor ezzel az ígérettel nem érte el célját, durván erőszakoskodni kezdett vele. A bíró marasztaló ítéletet hozott s a leány részére megítélte a hatvanezer lei kártérítést.

A felebbezési tárgyalás során ismételten kihallgatták a leányt, aki elpanaszolta itt is, hogy az erős, atlétatermetű férfi milyen brutálisan támadt rá és hogy törte meg az ő szívós ellenkezését...

A vallomás végén az elnök megkérdezte a leánytól:

— Ez a ruha volt akkor is magán, amit most hord?

— Nem — felelte a lány — egy selyemruhában voltam, amit össze-vissza tépett rajtam a Jenő...

A tanácselnök gyorsan határozott:

— Most hazamegy a törvényszéki szolgálával a lakására, ott rögtön átadja azt a selyemruhát és behozzák majd ide a bíróság elé...

Nemsokára a szolgál meg is érkezett a lány ruhájával, amelyet nyomban megvizsgált a bíróság. Megállapították, hogy a ruhán semmiféle rongálás nyoma nem észlelhető, pedig a ruha anyaga nem olyan erős, hogy dulakodás esetén valahol el ne szakadt volna...

A bíróság ezekután befejezte a bizonyítási eljárást, az első bíróság ítéletét megváltoztatva, a lány keresetét teljesen elutasította.

Az ítélet indokolásában kimondotta, hogy a leány előadása valószínűtlen, mert nem lehet feltételezni, hogy a magántisztviselő az utcán megszólított leánynak ismeretségük második napján már házassági ígéretet tegyen.

Fodorné és Weinfeldné

speciális kozmetika. Strada Alexandri No. 3.

!! Összes szépséghibák szakszerű ki- !!
kezelése. - Tanítványok kiképzése. !!

Pénzének ellensége,

aki bedül a kombinált külföldi kötvény-
vásárlásba

Amig Romániában nem hívták életbe az osztálysors-
játék intézményét, az emberek külföldi sorsjegyeket vá-
sároltak és azokon veszítették el a pénzüket. Ebben a
kedvtelésükben megakadályozta őket az
osztálysorsjátékról szóló törvény, amely
szigorúan tiltja az idegen sorsjegyek és
nyeremény-kötvények vásárlását. Amiben
van is valami ráció: Aki erőnek erejével
még akarja próbálni a szerencsését, az pró-
bálja meg itthon. Aki nyerni akar, ne ide-
gen sorsjeggyel játszik, hanem hazaival
szaladjon Fortuna istenasszony után.

Sok munkájuk volt az igazságügyi hatóságoknak,
amig érvényt tudtak szerezni a törvénynek. Nálunk kü-
lönösen sok volt a baj, mert Aradot valósággal eláraszt-
tották idegen nyeremény-kötvényekkel, amelyek még
senkinek sem hoztak szerencsét, csak legfeljebb azoknak
a vállalkozóknak, akik azokat szorgalmas megbizottaik
utján a jóhiszemű emberekre sózták.

Hosszu ideig mélységes nyugalom és csend volt a
külföldi sorsjegyek frontján. Most megint járják a várost
meggyőző szavú ügynökök és kombinált külföldi sors-
jegyeket és nyeremény-kötvényeket adnak el részletfize-
tésre. Ezen van a hangsúly.

Részletfizetésre !!!

Olyan sorsjegyeket adnak el részletfizetésre, amelyek
még száz évig játszanak, tehát — mint mondják — nagy
az esély a nyeresésre. És akadnak emberek, akik a főnye-
remény reményében bedülnek és megvásárolják a hosz-
szu ideig játszó sorsjegyet vagy nyeremény-kötvényt,
amely sohasem nyer, illetve amelyet sohase sorsolnak ki.
Vagy lehet, hogy csak száz év múlva. Az ilyen külföldi
svindlinél sohase lehet pontosan tudni, hogy mikor üt be
a főnyeremény.

Üzletnek nagyszerű üzlet ez azoknak, akik piacra
dobják ezeket a papirokat. Üzlet azért, mert a beugrasz-
tott főnyeremény-várók végül mégis megünják fizetni a
részletet, vagy nem is tudják fizetni.

**Már pedig, ha a fél egyetlen részlettel elmarad,
az egész ügylet nem gilt többé, a már lefizetett
részletek elvesznek**

és, ha netalán mégis kihúzzák a főnyereményt, egyetlen
fillért sem kap, mert elmaradt az esedékes részlettel.

Vigyázat tehát! Senki se düljön be ennek a svindli-
nek. Ne vásároljon senki külföldi sorsjegyet, mert ezt a
törvény szigorúan tiltja.

Bécsi levél:

Titokzatos élet a kínai negyedben

Kicsiny ucca a 15. kerületben. Első látásra nincs rajta semmi fel-tűnő. A házak homlokzata itt is lukas, az ablakokon nincs redőny. Szegény itt a világ, a munkanélküliség van itt otthon és a napi fő-táplálék a káposzta. És ebben az uccában a kora délutáni órákban mégis nagy az élénkség. Emberek jönnek-mennek, akiknek arcára ráfagyott a mosoly. Csendesen, hangtalanul járnak-kelnek, eltűnnek a házakban, néhány perc múlva kísértetiesen elsur-rannak az ablakok mögött. Ez Bécs kínai negyede, vagy ahogy másként nevezik: az öt-ház.

Az angol detektívrégények olvasói csalódní fognak. Az öt-házban nincsenek titkos csapóajtók, amelyekben angol detektívek örökre el-tűnnek, misztikus ópiumbarlangok sincsenek elrejtett kinzó-kamrák-kal, ahol patkányok rágják össze a delikvens arcát. Pedig itt mintegy 150 kínai él. Egyik-másik több éve már. A legtöbbje már akklimati-zálódott, de azért mindegyik megőrizte faji sajátosságát: az udvarias, merev mosolyt.

Bekopogok az egyik lakásba. Kínai nyit ajtót. Amikor megmon-dom jöve élem célját, a mosolya még kedvesebb lesz. Valami külön-leges bécsi kínai szóval invitál a lakásba. A szobában tucat kínai áll, ül vagy gugol. Egyesek uccai ruhában, mások tágas himzett ruhák-ban, amelyeken meglátszik, hogy Európában készültek.

Következik a bemutatás. Az a kínai, aki betessékelt a szobába, valamit a torkán gargalizált és rám mutatott, mire a többiek meg-hajoltak és szintén mosolyogtak. Én is mosolyogtam. De a mosoly eltűnt az ajkamtól, mert rájöttem, hogy

egyikük sem tud más nyelven, csak kinaiul.

A házfelügyelőtől megtudtam, hogy hat éve élnek Bécsben. És még-sem tanultak meg németül. De annyit mégis tudnak, amennyire a hivatásukban szükségük van.

A legtöbbje házaló-kereskedő.

Egyeseknek iparendélyük is van. Minden oldalról megindult felém a fel

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított áron nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, sejmek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. ooooooooo

szólítás, hogy vásároljak szőnyeget, vegyek vázát. Öt percig beszéltem úgy, hogy valamennyi ujjam belefáradt, végül meg tudtam győzni őket, hogy nem vagyok berendezkedve műtárgyak vásárlására. Erre még mindig barátságosan mosolyogtak (a mosolyuk örökös álarc), de a személyem már kevésbé érdekelte őket.

Polytatták, amit megjelenésemkor félbeszakítottak.

Az egyik fehér gipsz-szobrot festett be, amely egyszerre igazi kínai figura lett. A másik éppen az arcát mosta. A sarokban egy fiatalember keltette fel érdeklődésemet. Éppen azzal foglalkozott, hogy egy gulyás maradványait bekebelezze. Arról már hallottam, hogy a kínai pálcikákkal eszi a rizst, de hogy a gulyást is így eszi, az már új volt számomra.

Ki emlékszik még a Mahjongra, amely tíz évvel ezelőtt nagy divat volt? Itt az öt-házban most is játszák és pedig egészen különös figurákkal, amelyek bizonyára valódiak.

Vendég érkezett. Kínai ujságot húzott ki a zsebéből. A többiek azonnal körülállták. A játékosok otthagyták a Mahjongot, a fiatal kínai a gulyást. A vendég monoton hangon furcsa szavakat olvasott. Mindegyik feszülten figyelt.

Velem senkise törődött többé. Csak a házigazda volt tudatában kötelességének. Egy sarokba húzott és élénken kezdett beszélni hozzám. Nem sokat értettem meg a szaviból, de a beszélgetésnek mégis volt eredménye. Távozáskor kínai vázát szorongattam a hónom alatt. Öt sillingembe került. Nem sajnálom, mert gyarapítottam tudásomat. A vázát megvizsgáltam nappali világításban. Ezennel tudomására hozom a földrajz-tudósoknak a korszerű szenzációs felfedezésemet. Gablonec valahol Kinában fekszik és Kína a Neisse partjai mentén terül el. Ezt fedeztem fel a kínai vázán.

Foxi=menyegző Timișoarán

1.

(Timișoara.) A közelmúltban izgalmas társasági hír verte fel a felsőbb körökbe tartozó ebek nyugalmát. A lapok intimpista rovatai először diszkrét célzásokkal, de később: félreérthetetlen megjegyzések kíséretében adták hírül, hogy a legelőkelőbb foxterrier-körökben házasság készül. A „menyasszony”: egy ismert aradmegyei földbirtokos kastélyában — ugat, míg a „vőlegény”: egy gazdag timișoarai direktor villájában — csahol... Annak ellenére, hogy az előkelő földbirtokos, mint a direktor egyformán viseli a „dusgazdag” jelzőt, ez a parti tulajdonképpen „mezaliansz”. De mivel a szerelem eme hajtását egy kutyasadchen már felébresztette a két fiatalban, a házasságot nem lehetett megakadályozni.

2.

Néhány nappal ezelőtt, közvetlenül a kutyakiállítás előtt, mint közömbös globetrotter — megérkezett Timișoarára a „menyasszony”. Persze, szigorú inkognitóban, mert „irtózik az interjutól”. A sajtó egybegyűlt képviselőit tekintetre sem méltatta. Oda se szagolt hozzájuk...

Az inkognitó ellenére, akik a mi foxterrierünket kiszállni látták egy első osztályú fülkéből, azok rögtön ráismertek, hogy ez csak ő kutyasága, Kammerfrau von der Burg lehet, aki tudatában van annak, hogy előkelő ur az ő gazdája. Utján, a gazdáján kívül, két szolgálomezélyzet diszkisérte. Akik a divatot szeretik, azoknak itt megírjuk, hogy a hölgy: rövid fehér szőrt viselt, orrán, fülén és hasán decens, barnás moaré foltokkal...

3.

Csak ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy a társasági pletykák igazak. Hogy léteznek még ma is csodák, ime az előkelő zseni kutyája leereszkedik az iparmágnás foxterrier-vőlegényhez.

A leereszkedés a nemzetközi kutyaszabályok megtartásával történt. A „menyasszony” elsősorban az Egyesületet kereste fel, ahonnan telefonon hívták fel a „vőlegény” gazdáját. Egy pillanat múlva a kagylón már felhangzott a vőlegény foxi csaholása is. Azt csaholta, hogy már alig várja azt a pillanatot...

A „menyasszony” nemkülönben. Izgatottan szaladgált fel és alá a különböző nemű kutyaszakértők között. Hiába csillapították, hogy ha már eddig kibirta, türtőztesse magát néhány óráig. Hiszen az esküvő ugyis aznap este van kitűzve...

4.

De ilyenkor hiába minden vigasz. Aki még nem volt kutya-menyasszony, nem is tudja átérezni: mi az várni egy deli tüzes kutya-vőlegényre. A szemtanu urak és hölgyek szinte elalélta ennyi szenvedély láttán. És amikor megérkezett a vőlegény... Arról nem lehet prózai szavakkal ma beszámolni...

De a fiataloknak még mindig várniok kellett.

Ugyanis a hölgyek nem akartak kimenni a szobából.

A hölgyek hivatalos tanúi szerettek volna lenni ennek a házasságnak.

Bizonyára csak azért, hogy ők is aláírassák a jegyzőkönyvet, ami tanúsítja, hogy Kammerfrau von der Burg kisasszony és a derbyk győztese, Ditz urfi — egybekeltek.

A két szerelmes ott lógott a póráz végén, a nyelvük a földet seperte az izgalomtól és a hölgyek, a mai modern világban, szinte érthetetlenül szemérmes urakkal vitatkoztak. Akik semmi áron nem egyeztek bele a női házassági tanukba. Végül az urak mégis győztek. A hölgyek sértődötlen kivonultak. Egy perc mulva az urak is. Nem maradt más benn, csak ugynevezett „huntsmen”. Egy bizalmi...

Ő ellenőrizte a házasságot.

5.

Igy történt.

— Másnap reggel a menyasszony, azaz most már „fiatal nej”, ismét kinn volt a pályaudvaron.

Hazautazott...

A jegyzőkönyvvel, ami bizonyítja, hogy a házasság megtörtént.

A vőlegény ott állt a Perronn és amikor a vonat elindult a menyasszonnyal, szomorúan utána vakkantott egyet.

A régi klasszikus közmondás juthatott eszébe: A mór megtette kötelességét...

És a menyasszony nemsokára egy tucat aprósággal fogja megajándékozni az örömgazdákat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes szám ára 20 lei
Magyarországon 60 fil.
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6 d.

Előfizetés egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000, magánosoknak 600 lei

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés oldalon 6 lei, — négyzetem.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szövegközti részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatall hírek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arad, Bul. Reg. Ferdinand 19.
Telefon: 525.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—10-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: Bulevardul Regele Ferdinand 5.

Főnyeremény, óh!

(București.) „Akar ön minden kockázat és munka nélkül gazdag lenni...?” „Ne mulassza el szerencsáját...!” „Most vagy soha...” „Ha sok pénzre van szüksége, forduljon hozzánk...” „Minden második sorsjegy nyer...” Ilyen és ehhez hasonló biztatások, kecsegtetések lebbennek meg a békés halandó szemei előtt, aki hosszas megfontolás után röj-jön, hogy miután sok pénzre igenis szüksége van, tényleg tennie kell valamit.

Az első lépés a meggazdagodás felé, hogy az ember vesz egy jó sorsjegyet. Ennél mi sem könnyebb. A pósta naponta garmaddal hozza a különböző malacokkal és kémnyseprökkel diszitett megrendelőlapokat, csak éppen a címet kell ráírni és már jön is. Na és persze ki kell fizetni, enélkül nem lehet.

Már maga a kezdet nagyon izgalmas: a számválasztás. Mert nem lehet ám csak úgy kutyafuttában kiválasztani azt a számot, meg kell azt gondolni jól. Mindenkinek vannak egyéni szempontjai és kíván-ságai. Vannak emberek, akik csak olyan számot választanak, amelyek-nek minden számjegye egyforma. Pl. 33333. — Van, aki ragaszkodik hozzá, hogy a számjegyek összege az évei számával legyen azonos. (Ez különösen férfiaknál divat, mert a nők nem lesznek bolondok egy sorsjegyért elárulni az éveik számát.) Sokan csak kerek számot akarnak, sokan csak ötszámjegyű számot, vannak azután olyanok, akik mindenben éppen az ellenkezőjét akarják. Még az a szerencse, hogy annyi a szám, hogy lehet válogatni.

A következő lépés: a várakozás. Mindenki lesi, várja minden hó-napban azt a napot, amikor huzás van. Tulajdonképpen csak ez az idő érdekes. A huzás napján már senki sem izgatott, alig nézi meg az uj-ságot — a nagy bucarești lapok már másnap közlik a teljes listát — ugyanis tudja, hogy nem nyert, lehet tovább izgulni. Ilyenkor jönnek a különböző vigaszok:

- Jobb is, hogy nem huzták ki, majd legközelebb...
- Most ugyanis csak kis nyeremények vannak, nem érdemes...
- Csak a főhuzás a érdekes tulajdonképpen, stb. stb....

Igy következik el az utolsó hónap.

A legutóbbi huzási napon — „jobb mindent a forrásnál besze-rezni” — jelszóval elmentünk a tett színhelyére, megnézni, milyen kö-zelről a hely, az aktus, amelytől sok-sok ember (mi is) élete, egész-sége, boldogsága jobbrafordulását várja.

Az erre a célra felszerelt helyiségre jóval a huzás kezdete előtt ki lehetne tenni a táblát: „minden jegy elkelt!”

A közönség vegyes. Öreg tábornok bácsitól rongyos kisfiuig min-den korosztály, nem és társadalmi réteg képviselve van. Itt is több a

nő, mint a férfi. (Hajjaj!)

A korláton belül van egy hosszú asztal, amelynél a bizalmi emberek üneek. A szerencse kerekék kétoldalt vannak felállítva, közöttük ülnek a tisztviselők. Ők is akkor villanyozódnak fel egy pillanatra, amikor nagyobb nyereségről van szó. Ilyenkor moraj fut át a közönség körében s ők is izgatottan, harsányabb hangon olvassák fel az eredményt.

Közben szünet is van. Szalámis és sonkás zsemlyét hordoznak körül.

A korláton kívül elől van egy hosszú asztal, ahol az újságírók és a bankok kiküldöttjei jegyzik fel az eredményeket. Aztán következik a közönség. Majdnem mindenkinek a kezében van valami. Vagy egy kis cédula, amire feljegyzik a hallottakat vagy a sorsjegye. Biztosan azt hiszik, hogyha eljönnek ide, akkor jobban nyernek.

Egy öreg bácsi olyan arccal tartja kezében a számát, mint a gyerekek az iskolában, mikor várja, hogy felszólítsák. Feszülten figyel, nehogy elmulassza, mikor „hívják”. A harmadik sorban fiatal házaspár. Az arcokon látszik, hogy ebből akarnak berendezkedni, amit majd nyernek. Az utolsó sorban fiatalember ül, lehunytt szemmel álmodozik. Nem is nagyon figyel, hiszen ez a legszebb része a dolognak — az álmodozás, a tervezgetés, hogy miket vásárol majd a nyert pénzből? Egy kisfiú már órák óta nyuzza a papáját, hogy ugy-e, ha nyernek, akkor kap egy igazi kis autót? A papa nem igéri meg, óvatos, hátha csakugyan nyernek s akkor másra kell bizony a pénz.

A sok különféle ember szemében különféle vágy, terv, remény.

A sok-sok szem és arc mind mást fejez ki. A kétségbeesett, összehuzott szemén meglátszik, hogy utolsó mentsvárról van szó. Az illető erre az egy lapra tett fel mindent. S ha nem sikerül, ki tudja, mi lesz? Az ábrándos és mosolygó tekintet elárulja, hogy csak egy repizódof akar teremteni a pénzből. Talán valami titkos kívánság, ami majd ebből teljesül. A csüggedt, lemondó pillantás már előre lemond mindenről. Naná, majd éppen ő nyer — mondogatja mindenkinek. De azért mégis eljön; hátha különben ez az egyetlen közös vonás, közös kifejezés meg van a szemekben, ez a testet öltött szó, „hátha”. Bbben a szóban találkoznak itt az emberek. A közös remény, a közös „hátha”! Bár vannak olyanok is, akik irigyen néznek a másokra, mintha csak ők előlük akarná az illető elnyerni a főnyereményt.

Vannak szegények, akik kisebb nyereseménnyel is beérnék, vannak viszont követelődzők, kiket csak a főnyeremény érdekel, főleg a jutalommal együtt, mert csak úgy érdemes.

HURDESSEN
az „ERDÉLYI ÉLET“-ben!

A szünetben kisebb-nagyobb csoportok alakulnak. Panaszok, dicsékvések, megbeszélések. Itt mindenki beszélget egymással. Hallani regényes történeteket emberekről, ismerősről, aki vagyont nyert sorsjegyen, sok viszont az olyan történet, hogy nemcsak az illető nem nyert soha életében egy banit sem, de sem utóda, sem boldog őse, se rokona, se ismerőse. Van a közönség között olyan is, aki csak azért jött el, mert eddig nem hitte, hogy ne legyen itt valami „suskus”, hiszen különben lehetetlen, hogy ő sohase nyerjen. Most aztán csalódott, mert az utolsó vigasztól is megfosztották. Sőhajtvá veszi tudomásul, hogy suskusról szó sincs. Akad aztán olyan is, aki csak időtöltésből jön el.

A huzásnak vége.

A jelenlévők kicsit szomorúan távoznak, úgy látszik ezuttal egyiknek sem volt szerencséje. Mi is dühösen gyűrjük zsebre a számunkat. Persze... 58099... ez is egy szám? Rémes... nem csoda, ha nem huzzák ki... na, talán majd legközelebb... a főnyeremény ugyanis csak most következik...

Az ajtóban fiú lányba ütközik bele, akik mindenről megfélekedve, boldog mosollyal lépkednek egymás mellett.

A számukat ugyan nem huzzák ki, de azért nyertek a sorsjegyen. Itt ismerkedtek meg.

— **Miért nem közli az Ügyvédkamara Székely Aladár dr. ügyében folytatott vizsgálat eredményét a nyilvánossággal?**

A tanító az állatvilágról tart előadást a gyerekeknek, majd felteszi a kérdést:

— Na, Móricka, meg tudnád-e nekem mondani, hogyan szaporodnak az állatok?

Móricka odamegy a tanítóhoz a katedrára, a füléhez hajol és odasugja neki, hogy jöjjön ki egy percre a folyosóra.

A tanító kimegy vele a folyosóra, ahol Móricka így szól:

— Nézze, tanító ur, én tudom, hogyan szaporodnak az állatok, a tanító ur is tudja, minek kell ezt a gyerekeknek is hallani?

— **Hogy van az, hogy amikor a közönség olvasta a lapokban a mozikartell-mérlegeket, minden olyan remek és nagyszerű volt?**

Kohn a kis Mórickával kimegy a temetőbe. Móricka fennhangon olvassa a sírfeliratokat:

— Itt nyugszik X. a legjobb férj, itt nyugszik Y.-né a legfeláldozóbb feleség, itt nyugszik Z. a legnemesebb emberbarát.

Mikor már egy csomó sírfeliratot elolvasott, megkérdezi a papjától:

— Mondd, papa, hol vannak eltemetve a rossz emberek?

Kedves bejan romulusz bácsi

én nem tudok még írni és ezlet a levelet a hugom írja aki már tud írni és úgy írja hogy én mondom neki mit írjon magának kedves bejan bácsi aki Aradon a főrendőr és aki parancsol az uccán vagyis inkább a korzon, mert minket akiket a mama vagy a kisaszony még a kocsiba tol kiteccet parancsolni a korzorul mivelhogy a korzon sok bácsi meg néni korzoz és a gyerekkocsik miat nem tudnak úgy korzozni ahogy akarnak. nekünk hát tilos a korzo és muszáj a tulsooldalon kocsizni ahol délelőt nem süt a drága aranyos naposka.

a nyáron nem is haraguttunk mi kocsibatolt gyerekek olyan jó volt délelőt odaát a hűvösbe de már délután rossz volt mert odasütöt nagyon melegen a nap meg a por is rossz volt meg az autók bűdösége is de most már délelőt nem süt a templomoldalára nagyon melegen a naposka meg tizenegyől mikor már a kocsiu ton nem szabad kocsinak autónak meg biciklinek meni nem is korzóznak olyan nagyon a bácsik és nénik vagyis a kocsiu ton nem korzóznak de a korzón is kevesen korzóznak. olyan jó vóna olyankor a kocsiu ton kocsikázni ahol nem korzóznak meg nem gurulnak kocsik autok tehát mi gyerekek nem is vagyunk utban senkinek meg por sincsen mert a grága polgármester bácsi, az édes cotóiu bácsi megparancsolta, hogy locsolni kell a korzót hát locsolják is.

kedves bejan bácsi én nagyon kérem magdt engedjen vissza minket a gyerekkocsiban a templomoldalra ahol délelőt süt a nap és mi olyan jó és olyan egészséges ahogy a doktor bácsi is monta. gondoljon rá a bejan bácsi hogy talán egy év múlva maga is apuka lesz és akkor a kicsi bejan is szeretne a gyerekkocsiba délelőt a naposoldalon korzózni, engedjen vissza minket a napra és kezeit csókolja bejan bácsinak a pistike.

— Mit jelent az, hogy szakértők vizsgálják felül a mozikartell adminisztrációját?

Kohonné és Grünné találkoznak.

— Hallom, — mondja Grünné — hogy vakbélgyulladásban megoperáltak.

— Igen, — feleli Kohonné — de nem tudom, hogy tényleg vakbélgyulladásom volt-e, vagy pedig az orvos csak kíváncsiságból nézett belém?

Amortisációs kölcsönök fődírtokra 10—30 évre igen kedvező kamatláb mellett.
Adóbonok vételle és eladása legjobb árfolyamon. — Zálogházi kölcsönök közvetítése.
Spitz Sándor
bankbizományi irodája Arad, Str. Moise Nicoara 16., I. emelet

Az ut a meggazdagodáshoz a reklámon át vezet.

Rockefeller

POLITIKA

az Erdélyi Élet görbetükrében

— *Ankét ide, ankét oda, lehet-e komoly eredménye a „pro Arad” ülészeknek és konferenciázásoknak?*

Napoleon az orosz hadjáratok során ép Tisebavkor ért Varsóba, ahol bement a zsidó templomba és látta, hogy a zsidók a földön ülnek és imádkoznak.

— Mit csináltak ti itt? — kérdi Napoleon.

— Jeruzsálemet akarjuk visszahódítani, — mondották a zsidók.

Napoleon félrehuzta a száját.

— Az nem fog menni, barátaim. A hátsó felével még senkise hódított vissza semmit.

— *Hogy csinálja ez a Coşoiu Romulus dr., az új polgármester, hogy személye mindenki előtt egyformán szimpatikus?*

Kohnt, aki egy nagy részletáruház inkasszánsa, megkérdi valaki:

— Mondja, Kohn ur, hogy csinálja azt maga, hogy akárhová megy inkasszálni, mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadják?

— Igen egyszerű dolog, — feleli Kohn — pénzeslevélhordónak öltözöm.

— *Hogy lehet az, hogy Bucureştiben minden kijárót lelepleznek és mégis folyton újabb kijárók bukkannak fel?*

A bíró így szól Kohnhoz:

— Maga már megint lopott. Amint látja, huszonnégy órán belül mindent felfedeznek.

— Tényleg ügyetlen voltam, — védekezik Kohn — de a bíró ur is tudja, hogy „kein Meister fällt vom Himmel”.

— *Volt-e hatása a közönségre, hogy a mozikartell kevesebb deficitet mutatott ki?*

Kohnéknál kislány született. Az ágyban fekvő Kohnnét meglátogatja egyik barátnője és mikor megnézi a kisbabát, kezét összecsapva így kiált fel:

— Milyen pici!

— Pici, pici, — feleli kedvetlenül Kohnné — de őszintén szólva, mi még ennyit sem akartunk.

— *Lehetséges-e az vajjon, hogy bárki is tudjon segíteni Arad bajain?*

Kohn ebéd után dühösen rászól a pincérre:

— Pincér, ez a sólet olyan kozmás, hogy nem tudom megenni. Hivja ide azonnal a tulajdonost.

A pincér kézlegyintve feleli:

— Felesleges, kérem, ő sem fogja tudni megenni.

A legnagyobb

nyerési lehetőség

az utolsó **1935 október 15-iki**

döntő húzáson

van, mert az
előző három
húzáson a
nyeremények
összege

BCU Cluj / Central University Library Cluj

69 milliót tett ki, addig e döntő húzáson

203

millión feletti összeg kerül kisorsolásra!

**Meg vásárolhat sorsjegyet!
Ujitsa meg sorsjegyét!**

Erdélyi és bánáti főelárusítások:

Arad: Banca Goldschmidt
Casa de păstrare
Braşov: Fortuna Alex. Enkelhardt
Cluj: Banca Iliescu S. A.
Economia suce.
Institutul comercial de credit

Oradea: Banca Dacia
Union.
Târgul-Mureş: Ernest Révész
Timișoara: Banca Centrală
Banca de scont
Banca Timișoarei

**Egészen
röviden:**

az

Erdélyi Élet

a legjobb,

a legrégebb,

a legmagyarabb,

a legérdekesebb,

a legmegbízhatóbb

romániai magyar-

nyelvű riportlap!

Olvassa és terjessze!

Ami
a lokomotív-
nak a gőz,

az
a kereskedő-
nek reklámi

Válassza reklámtanácsadójaul az

»AGGE«

propaganda vállalatot. Díjtalan szaktanácsot adunk, reklámjait megtervezzük, megszövegezzük, költségvetést készítünk és elvállaljuk reklámügyeinek elintézését.

Kizárólagos joggal intézzük a város területén elhelyezett szabadtéri idegen reklámok illetékezését.

Minden köztelekről látható — idegen ingatlanon középületen, vagy közterületen — elhelyezett reklám, bármilyen anyagból vagy nagyságban (közterületbe nyúló fény-, fal- vagy háztető-, zászló- kirakati transzparens-, hirdetőoszlop-, favédőrács-, közpad-, aszfalt- rőplap-, táblahordási-, kocsijárató-, repülőgépreklám, stb.), mely másutt van kihelyezve, mint ahol a reklám cikkét gyártják, — az idevonatkozó szabályrendelet értelmében az állami illetéken kívül városi illeték alá esik.

Hirdessen általunk a városi és vidéki autóbuszokon, sporttelepeken, a strandon, uccai hirdető- és villanyoszlopokon, vagy olyan modern szabadtéri reklámlehetőségek formájában, amelyek állami vagy városi bérlemény tárgyát képezik.

Teljes felelősséggel vállalunk különleges reklámpropagandát az ország bármely részében.

Elhelyezünk reklámokat pályaudvarokon, póstahivatalokban, fürdőhelyeken, vasutakon, hajókon, szállodákban és kávéházakban. Elvállaljuk az ország egész területén kirakati propaganda rendezését. Megbízásokat vállalunk a bucurestli rádióleadás propaganda programjára.

Reklámszakmába vágó különleges reklámcikkek országos vezérképviselőtélét bírnak, kívánságra készséggel küldünk ajánlatot.

Gyors, megbízható és olcsó az AGGE propaganda!

Ajánlatunk révén megtakarítunk rengeteg feleslegesen elpazarolt időt, céltalanul kidobott pénzt és hiábavaló fejtörést.

Eredményteljes reklámpropagandát csak tapasztalatokban és gyakorlatban gazdag, elhivatott szakemberek fejthetnek ki!

„AGGE“

reklámvállalat erdélyi központja: Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 19 sz. — Telefon 525.

Amikor a kereskedő pihen, helyette a reklám dolgozik!